

552/51

ASTUDIAETHAU CREFYDDOL RS 2a

CREFYDDAU'R GORLLEWIN

Cyflwyniad i naill ai Islam neu Iddewiaeth

P.M. DYDD IAU, 8 Mehefin 2006

(1 awr)

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Yn ogystal â'r papur arholiad hwn, bydd angen llyfr ateb 8 tudalen.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Atebwch gwestiynau o **un** Adran **yn unig**, **naill ai** Adran A **neu** Adran B.

Ysgrifennwch eich atebion yn y llyfr ateb a ddarparwyd ar wahân.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Mae 20 marc ar gael ar gyfer pob cwestiwn. Dangosir nifer y marciau sydd ar gael mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

Fe'ch atgoffir o'r angen am Gymraeg da ac am gyflwyniad clir yn eich atebion.

Dylid ateb pob cwestiwn mewn rhyddiaith ddi-dor. Asesir ansawdd eich cyfathrebu ysgrifenedig ym mhob ateb.

Atebwch gwestiynau o un adran yn unig, naill ai Adran A neu Adran B.

ADRAN A: Cyflwyniad i Islam

Atebwch Gwestiwn 1 ac un cwestiwn arall.

1.

Mewn Islam, mae statws arbennig bywyd teuluol yn adlewyrchu gofal y Qur'an am hawliau'r teulu. Gellir gweld trefn gymdeithasol y teulu traddodiadol, rolau a chyfrifoldebau ei aelodau a gwerthoedd teuluol yn y gyfraith. Mae'r teulu yn cynnwys y tad, ei wraig neu wragedd, meibion a merched di-briod, a meibion priod gyda'u gwagedd a'u plant, a phob un â'u rôl benodol o fewn trefn y teulu. Mae'n gweithredu fel yr uned gymdeithasol ac economaidd sylfaenol.

Addaswyd o Islam: The Straight Path, John L Esposito

- (a) Archwiliwch rôl a phwysigrwydd y teulu mewn Islam. [10]
- (b) Eglurwch ddysgeidiaeth Fwslimaidd am ysgariad. [10]
- 2.** (a) Archwiliwch y cysyniad Mwslimaidd o jihad. [10]
- (b) 'Jihad yw'r ymarfer pwysicaf mewn Islam nawr.'
Aseswch y safbwynt hwn. [10]
- 3.** (a) Archwiliwch bwysigrwydd y Qur'an i Fwslimiaid. [10]
- (b) 'Er mwyn deall Islam, mae'n angenrheidiol deall bywyd Muhammad yn ogystal â'r Qur'an.'
Aseswch y safbwynt hwn. [10]

ADRAN B: Cyflwyniad i Iddewiaeth*Atebwch Gwestiwn 1 ac un cwestiwn arall.***1.**

Cyfeirir at bum llyfr cyntaf y Beibl Hebraeg fel y Pumlllyfr. Yn ôl traddodiad, roedd y llyfrau hyn yn waith Moses a siaradodd ‘wyneb yn wyneb, fel mae dyn yn siarad â ffrind’, gyda Duw. Maent yn cynnwys y rheolau sylfaenol y mae’n rhaid i Iddewon eu cadw fel rhan o’r cytundeb Cyfamodol.

(a) Amlinellwch wahanol safbwyntiau am awduraeth y Pumlllyfr. [10]

(b) Eglurwch y syniad Iddewig o’r cytundeb Cyfamodol. [10]

2. (a) Archwiliwch bwysigrwydd y Codau a Dyfarniadau (*Responsa*) mewn Iddewiaeth. [10]

(b) ‘Iddewiaeth Rabbinaid yw’r unig wir Iddewiaeth.’
Aseswch y datganiad hwn. [10]

3. (a) Eglurwch bwysigrwydd gŵyl y Pesach i Iddewiaeth. [10]

(b) ‘Mae Iddewiaeth yn poeni gormod am y gorffennol; dylai fod yn fwy parod i newid gyda’r amserau.’
Aseswch y datganiad hwn. [10]